

REFORMÁTUS HÍRADÓ

X. ÉVFOLYAM 1. SZÁM

Támogatók: Felsővárosi, Hidelvei, Íriszi, Kerekdombi, Szamosfalvi, Törökvágási, Újalsóvárosi Református Egyházközség, Kolozsvári Református Kollégium.

Szerkesztőbizottság: Ballai Zoltán, Bibza Gábor, Kerekes Edit

Igehirdetés és segítség városban, zsákfaluban, internet nélkül is

Ha a falu egyetlen kisboltja csak néhány órát van nyitva, ha megszűnt a buszjárat, akkor fokozottan elkel a segítség a járvány idején. A lelkipásztorok telefonon „látogatják” a híveket, vidéken a szomszédok segítenek egymáson ahogy tudnak, városi környezetben a diakóniai csoportok tevékenykednek. Természetes, hogy az egyház jelentős szerepet vállal ebben, hiszen a falvakban sok esetben az egyház az egyetlen helyi hatóság, intézmény, még akkor is, ha csupán a lelkipásztorból, annak családjából és az önkéntes segítők-ből, gondnokokból áll. A kommunikációt, a nagyon szükséges lelki támogatást nehezíti, hogy vidéken nincs vagy rossz lehet az internetkapcsolat, illetve az idősek nem is tudják használni. Segítőkön túl kreatív ötletekre is szükség van ahhoz, hogy a magányosokat, betegeket, időseket hasznosan segíteni lehessen. Kidében közel egy évszázad után újraindították a két világháború között alapított gyülekezeti lapot, egyesek telefonon hallgatják az istentiszteletet. (Részletek a 6. oldalon)

Beszerezőúton két törökvágási önkéntes, apa és fia

DARABONT EDUÁRD

Hármas feltámadás

■ Jézus Krisztus jeruzsálemi testi feltámadása egyszeri és megismételhetetlen. Történelmi tény és hitbeli alap a keresztyén ember számára. Az első húsvét eseményei visszavonhatatlanul megváltoztatták világunkat. Olyan békességet hozott az emberek közé a halál legyőzésével és az Isten közelségével, ami nem földi eredetű. Ennek kétezer éves hatását ismerjük, de nem tudjuk még mindig kellőképpen értékelni. A második feltámadást megélt ember érti és érzi át igazán, mert számára személyes lesz a feltámadott Krisztus bűnbocsánata.

Második feltámadás a hitetlen ember lelki, hitbeli feltámadása. Ezt élheti át a keresztyén húsvét ünnepén igazán. Erre van igazán szükségünk ma is. A mindenben kételkedő 21. századi ember lassan saját gondolatát vagy annak hitelességét is kétségbe vonja. A jelenlegi járvány arra készít bennünket, hogy saját gondolatainkat, netán hitünket is újraértékeljük.

A keresztyén embert megszegyenítve a posztkeresztyén európai társadalom jobb híján humanitást mímelve keresztyén értékekhez nyúl vissza a kialakult krízis kezelésére. Európa történetében először, nagyon helyesen, egy kisebbség védelmében lép fel és cselekszik. Az öregek és krónikus betegek ilyen védelme meglepő és mégis örömteli. Legyen ez a kezdete a megváltozott gondolkodásmódnak? Európa magára találásának? Új paradigma ez? Gondolati korrekcióra kényszerít a járvány. Néhány hónap múlva, amikor felállunk karosszékeinkből, ez is kiderül. Jó lenne ezt a lehetőséget felhasználni. A hitehagyott Európa magára találása, feltámadásának kezdete lehet ez a járvány. Az csak külön kérdés, hogy milyen áron. Gazdasági válság, csőd, szegénység. Erről beszélnek az emberek egymás között manapság. Ekkora lenne az ára az újakezdésnek? Ám legyen, ha az irány, a korrekció helyes.

Harmadszor a Krisztus feltámadása a mi dicsőséges feltámadásunk biztos záloga – tanítja a Heidelbergi Káté 45. kérdése. Ez a remélt jövő. Ide szeretnénk eljutni, mert örök élethez csak a harmadik feltámadáson keresztül vezet út.

Bibza Gábor
esperes

Ha nem is tökéletes, egyházunkat együtt építjük és nem keresünk „új családot”

Interjú Péntek Attila Csaba felsővárosi kántorral

Péntek Attila Csaba: a kántori szolgálatot nem lehet jól idomított gépként végezni

Zongorista, kántor, zenét alkot, tanít, klasszikus zenét játszik szólistaként és filharmonikusokkal, dicsőítő dalokat a Pulzus zenekarral, egyházi zenét a gyülekezeti eseményeken. Gyermeke, unokája lehetne sok gyülekezeti tagnak, akik gondoskodással veszik körül. Ezt igyekeznek hivatástudattal, szeretettel és odaadással viszonzni. Szerinte a kántori szolgálatot nem lehet jól idomított gépként végezni, szárazon, hidegen, csak a kötelesség határáig. A kántorság számára nem ugródeszka, úgy látja, életének meghatározó mozzanatai egyértelművé tették: ez az útja, itt a helye.

NAGY-HINTÓS DIANA

Péntek Attila Csaba 1994-ben született Marosvásárhelyen. Tanulmányait a helyi Művészeti Líceumban végezte zongora főszakon, majd a kolozsvári Gh. Dima Zeneakadémián. Egy éve kántor a Kakasos templomban.

– Manapság nagyon sokszor előfordul, hogy a fiatal elvégző egy egyetemet, és végül más pályát választ. Úgy tűnik, Ön „lehorgonyzott” a zene mellett.

– Nyolcadik osztályban a marosvásárhelyi Művészeti Líceumban Ávéd Silló Éva tanárnő osztályába kerültem. Ez volt az egyik legmeghatározóbb pont az életemben, ugyanis neki köszönhetően választottam ezt a pályát. Megmutatta, milyen elbűvölő a zene világa, hitt bennem, és ezáltal nekem is hitet adott. Kemény munka árán sok szép eredményt értünk el együtt. Ezek közül a legbüszkébb talán a Carl Filtsch zongora- és zene-

neszerzési versenyen elért díjaimra vagyok (zongora III. és zeneszerzési I. díj). Tanulmányaimat a kolozsvári zeneakadémián folytattam Csiky Boldizsár osztályában, aki a mesteri képzésen is végigkísért. Az egyetemi évek alatt sokat tanultam a szaktanáromtól, nemcsak zongorát, hanem zenét, rengeteg bölcsességet és emberséget, megértem a színpadra és zenei előadásmódom is érettebbé vált. Egyetemi éveim alatt is sok szép élménnyel gazdagodtam: például először játszhattam zenekari szólistaként. Szintén a mesteri képzésen nyílt lehetőségem orgonát tanulni Erich Türk tanár úrtól. Mondanom sem kell, hogy a kántori szolgálat vállalásában ez is fontos tényező volt. Tőle sem csak a hangszereken, azaz az orgonán való játszást tanultam. Hálás vagyok, hogy lehetőségem nyílt ilyen kaliberű zenésztől tanulni.

FOLYTATÁS A 7. OLDALON

A református egyház pestisjárvány idején

A semmiből reánk tört koronavírus-járvány meglepett bennünket. Azt sem tudtuk, mire kell figyelniünk. Az istentiszteletek beültetésével az egyház is légüres térbe került. Mi a véleményünk minderről? – kérdeztük egymástól. Kézenfekvő ilyenkor visszatekinteni a múltba. Mit tettek reformátor eleink járvány idején? Hogyan cselekedtek, mit tanítottak pestisjárványkor? Mi tartható még a 450 éves tanításból?

DR. BIBZA GÁBOR

A járványok mindig befolyásolták az emberek életét. A második pestisjárvány európai elterjedése – itáliai hajósok hurcolták be Európába a 14. században – és kiteljesedése országunkban egybeesik a református egyház kialakulásának korszakával. Az 1795-ig tartó pestisjárványt további tifusz- és himlőjárványok tarkították. A pestis voltaképpen „modellje” a klasszikus járványoknak. Második járványként 1831-ben megérkezik hazánkba a kolera, harmadik nagy járványként a világháború után, 1918–20 között pedig a spanyolnátha pusztított tájainkon.

A reformáció korának nagy betegsége a fekete halál, azaz a pestis volt. Ekkor alakul ki a kora újkori nézetünk a járványról, betegségről vagy halálról. A református Méliusz Juhász Péter (1532–1572) füveskönyvet írt *Herbárium* címmel annak érdekében, hogy hívei tájékozottak legyenek a betegségek kezelésével kapcsolatban. Ebben az ókori és középkori gyógyszerészekről, orvosoktól átvett receptek között pestisre is ajánl gyógyszert. Sokkal meghatározóbb viszont Méliusz pestisről, járványról alkotott teológiai véleménye. A debrecen-egervölgyi hitvallás kimondja: „Gyakran el lehet kerülni a levegő dögvészes fertőzését egyesek tudásával. De amikor a pestis közönséges ostor és kiszabott halál a nép vétkének büntetésére, akkor elmenekülni, és előle elmenekülni nem lehet. (...) Am a pestisben is megmaradnak azok, akiknek ideje még nincs kiszabva. De akiknek itt az ideje azoknak lehetetlen gyógyszerrel elkerülni a halált, a pestist.” Ezzel meghatározta az elkövetkező századok református közgondolkodását. A hitval-

lás védelmében meg is erősítette véleményét 1564-ben, amikor leírja, hogy Isten mindenhatóságát vonná kétségbe aki hiszi, hogy el lehet menekülni a halál és a pestis elől gyógyszerekkel. Kettős út alakul ki a tanítása alapján. Bár különbséget tesz a betegség kezelése és az oka között, ami a maga korában felvilágosult látásmódnak számított, mégis az emberek bűnét látta a pestis terjedése okának. Elvetette ugyan a sors erejét, amely előtt az ember semmit sem tehet, ám a kálvini predestináció mint alapgondolat itt is megjelenik nézetében. Ez az eleve elrendelés tana sokáig meghatározta a járványokról kialakított református közgondolkodást. Méliusz és utódainak református hívei halált megvető bátorsággal éltek tovább az életüket a megszokott módon. Méliusz úrvacsorát osztott pestis idején Debrecenben, mert meg volt győződve arról, hogy a *holyagos fene* Isten kegyelméből elkerüli a hívó embert. A tan alapján az évszázadok során református vidékeken a járvány kellős közepén teljes audienca mellett temették a halottakat, ezzel is hozzájárulva a gyors terjedéshez.

A betegség kezelésében sokat tett a járvány leküzdéséért is Méliusz kortársa, Balsarati Vitus János (1529–1575), aki maga is lelkipásztor és orvos volt, és megírta 1564-ben latinul *A pestis megelőző gyógymódjai* című könyvét. Az irodalomtörténet feltételezi, hogy Méliusz vele vitázva 1564-

ben maga is kiadott ilyen jellegű traktátust *A pestisről* címmel.

A reformátorokat sem kímélte a kór. Zürich város reformátora, Bullinger Henrik (1504–1575) 1564-ben szinte belehalt a pestisbe, ezt követően sokat betegeskedett. Genfből Béza Tódor (1519–1605) írja 1573-ban Szegedi Kis Istvánnak (1505–1572): „Egyébként az idejé nekem azért szomorú – az eseményekhez illően – mivel kivéve a mi házunkat, a járványhullám mi-

A könyvkiadást is késlelteti a járvány. Béza írja Szegedinek: „Ez az [ifjú] aztán tőlünk a pestis miatt hirtelen eltávozott, visszavetve engem a könyv kiadásától”. Skarica Máté (1544–1591) szegedi tanítványa valóban elhagyta Genfét. A diákok pestisjárványtól való félelme és Béza kiadási nehézségei hátráltatták a könyv megjelenését, így az *Assertio* 1573-as kiadását Szegedi Kis István már nem érte meg. A genfi nyomdász Crespinus családjának halála is nehezítette a nyomdai munkát. A járvány hatása a társadalom minden rétegére kiterjedt. Hogy ebben az időben teológiai munkák születtek, az a csodával határos, igazi hitbeli cselekedetnek számít.

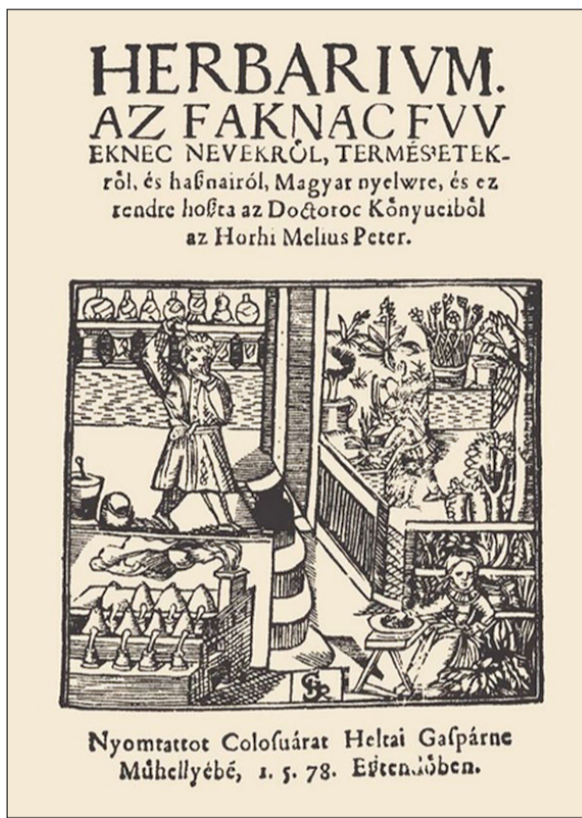
Török fenntartóság alatti állapotokról ír Thúri Farkas Pál (elh. 1571) evangélikus lelkipásztor és ebben kitér a török hódoltság alatt élők helyzetére a pestisjárványról alkotott oszmán felfogás ismeretével: „En ugyan, amint tudod, ezt a büdösséget nem érzem, mert nincs szaglásom, de hogy mások menyire élvezik az égetett kutya füstjét, ők maguk elmondhatnák. A pestis okát abban jelölik meg, hogy az istenség gerjedt haragra és vért szomjaz. Annál gyorsabban teljesül vágva, minél több vért lát folyni, nem számít, hogy milyen vért, csak vér, és hogy milyen hullát, csak hullá legyen.”

Károly Péter 1575-ben kiadott *Az halálról, feltámadásról és az örök életéről hasznos és szükséges könyvecske* című hitépítő írását Báthory Kristóf bihari főispán „házas társának”, Bocskai Erzsébetnek (Bocskai fejedelem testvérnénjének) ajánlja. A 24 káté formájában megírt kérdés-felelet a kor református kegyességi kézikönyve. A 9. kérdés: „Szabad-e or-

vossággal élni? Az orvoslásnak tudománya Istennek drága ajándéka.” – írja Károly, de „bizodalmat csak az orvosságnak Istenében helyeztessed”. Továbbra is a Méliusz által kialakított kettős felfogás híve, elválasztva egymástól a gyógymódot és az isteni akaratot. Ugyanebben a felfogásban folytatja a 10. kérdésben is: „Szabad-e elmenni döghalál elől? Ezt Isten bocsátja reánk bűneinkért. Szabad elmenni, de csak az atyafiúi szeretet és Isten iránti bizodalom sérelme nélkül.” A könyv és nézetei igen népszerűek lettek a 16. század végén és századokon át meghatározták a református gondolkodást bármiféle járványról.

Volt, aki nem menekült el, hanem keresztyén öntudattal vállalta a halált is. 1575-ben a reformáció nyomdásza, Huszár Gál (1512–1575) Pápára költözött papnak, ahol október 23-án a pestis áldozatává vált. Nyomdáját fia, Huszár Dávid vitte tovább igen nagy haszonnal a reformátori eszmék terjedése érdekében. Míg Kolozsvár módos polgárai a 16. században menekültek a pestis elől, az unitárius kollégium diákjai 1661-ben részt vettek a védelemben: 400 halottat vittek ki a temetőbe. Heltai Gáspár (1510–1574) is a Kolozsváron maradt választás és 1574-ben a pestis áldozata lesz. A járvány későbbi hulláma Szenczi Molnár Albertet (1574–1634) sem kíméli. Mindketten örök álmukat aluszszák a Házsongárdban.

A pestisjárványok 300 éve alatt a református egyház nem vetette meg a bezárkózást vagy a menekülést, de az úrvacsorát és a temetést sosem szüntette be. Akadovza ugyan, de a diákok tanulmányútra indultak, és a könyvnyomtatás a lehetőségek szerint működött. Az óvintézkedések és a gyógyszerészet kezdetleges formában megjelent. Sikeresült elválasztani egymástól a kezelést mint az orvostudomány eszközeit és a hit kérdését. Az eleve elrendelés tana mint jellegzetes kálvini tan, ugyanakkor tartást biztosított sokaknak, még a halált vállalva is.

Méliusz Juhász Péter: *Herbárium* (Kolozsvár, 1578)

att érintkezést alig folytattunk, és vég nélküli kezelésem estünk át”. Ebben az idézetben megjelenik egy másik fontos jellemvonása a református gondolkodásnak, az elkülönülés, bezárkózás járvány idején.

A tanulni szándékozó peregrinus diákok élete sem volt egyszerű. Béza Caudine-nek címzett levelében Bánffy Barbara leírja, hogy Túri Mátyás 1568-ban visszaindul Genfba, de a pestis híre miatt megáll Zürichben.

Igehirdetés és segítség zsákfaluban, internet nélkül is

■ Vidéken a szomszédok segítenek egymáson, ahogy tudnak. A mezőkeszűi lelkipásztor bejár Mócsra vásárolni az idősöknek, kiváltja a gyógyszereket. Van, aki postás szerepet is vállal. Vidéken, ahol az internet és a közösségi háló használata nem olyan elterjedt, a lelkipásztorok leírják a prédikációkat és elviszik az emberekhez. Tordaszentlászlón a lelkipásztor akciócsoportot szervezett. A Covid-19 hatása még a „zsákfalu” Kide életét és megérintette. A minap rendőrök is büntettek a faluban, márpedig a rendőrárás Kideben olyan ritka, mint a fehér holló.

– Az interneten keresztül való prédikálás nálunk nem a legjobb megoldás, ugyanis a közösség kevesebb mint 5%-a rendelkezik internetkapcsolattal. A járható út számunkra az ígehirdetés papíron történő terjeszté-

se a megfelelő egészségügyi óvintézkedések mellett. Valahogy nem tudtam belenyugodni abba, hogy kinyomtatom a megírt prédikációt és eljuttatom a gyülekezeti tagokhoz, így újraélesztettük 88 év után az elődöm, Bonczidai Dezső által kezdett *Lelkipásztori levelet*, és ezen belül biztosítunk teret Isten igéjének a terjesztésére, ugyanakkor Kide történetéről, múltjáról, híres személyiségeiről és természetesen aktuális hírekről számolunk be. Az elkészült anyagot online is elérhetővé tesszük, hogy a Kideből elszármazottak is részesedjenek benne – írta a *Református Híradónak* Nagy Tibor lelkipásztor. Kideben a diakóniai szolgálat sem szünetel. – A gyülekezeti lapon keresztül és a telefonbeszélgetések révén tudomására hoztam mindenkinek, hogy heti egy alkalommal élelmiszer- és

gyógyszervásárlásban, beszerzésben segítünk mindenkinek, felekezetre vagy nemzetiségre való tekintet nélkül. Összeírtunk egy listát és a megfelelő óvintézkedések mellett megajánljuk a bevásárlást és a kiosztást. Kideben egyetlen kisbolt van (napi 4 órát tart nyitva és kenyeret hetente kétszer, csak megrendelés alapján hoznak), és teljesen megszűnt a kidei buszjárat is, így sokan nem juthatnak hozzá az alapvető dolgokhoz sem. Az Úr azonban gondoskodik rólunk és mi is gondoskodunk egymásról.

A Kolozsvár-törökvágási egyházközség diakóniai csoportja vásárlásban, számlafizetésben és gyógyszerek beszerzésében kínál segítséget. Jelenleg 7 önkéntes 7 rászorulóknak segít, ha a járvány elhúzódik, arra számítanak, hogy egyre többen fognak majd segítséget kérni. Van olyan fia-

tal is, aki igényelte a szolgáltatást, mert krónikus beteg és nem mer kilépni otthonából. Sikeresült idős rászoruló mellé is segítséget találni, a bácsi nem tudja ellátni magát. Ilyen jellegű segítséget a járvány előtt is nyújtott az egyházközség, ám most még nehezebb gondozót találni. Önkéntesek és rászorulóknak jelentkezését várják a Kolozsvár-Törökvágási Református Egyházközség telefonszámain és Facebook-oldalán.

Magyarmacska, Bodonkút, Magyarfodorháza, Ördögkeresztúr társult egyházközségének gyülekezeteiben a diakóniai munkát a nőszövetség, a presbitérium, a lelkipásztor és a hozzátartozók, „unokák” végzik.

– Alig van olyan idős gyülekezeti tag, akinek ne lenne hozzátartozója, aki rendszeresen kijár és ellátja a nagymamát, nagytatát. A sürgősségi lelkigondozásból ismert sürgős-

ségi hálózatnak köszönhetően tudunk egymásról. Telefonon, interneten keresztül történik a kapcsolattartás. Van, aki telefonon keresztül hallgatja meg az ígehirdetést úgy, hogy felhív valakit, akinek internetelérése van. Korábban nyomtatott formában próbáltam eljuttatni az ígehirdetést, de figyelmeztettek, hogy azzal is terjeszthetem a járványt. A gyülekezetek és az egyházmege Facebook-oldalain keresztül naponta elhangzik egy-egy áhítat. A tévék és rádióadók egyházi műsorairól is értesítjük híveinket – számolt be a megoldásokról Gáspár Károly lelkipásztor. – A vidéki élet ilyen helyzetben nagy előny, hiszen a kimozdulási lehetőség mégis nagyobb, mint városban. Ezért eddig a híveink inkább csak azt mondogatták, hogy „hiányzik a helyem a templomban” vagy „hiányzik a közösség”.

Ha nem is tökéletes, egyházunkat együtt építjük és nem keresünk „új családot”

Interjú Péntek Attila Csaba felsővárosi kántorral

FOLYTATÁS AZ 5. OLDALRÓL

Fantasztikus tanárok vezettek: nemcsak zongorát tanultam

– Tanulmányaim során fantasztikus tanárok vezettek, akiknek nemcsak az eddig elérteket köszönhetem, hanem a jövőbeli eredményeket is. Megtanultam, hogy mindenhol a legjobb tudásom szerint végezzem a munkám, és mindig a tökéletességre törekedjek.

– *Hogyan került a felsővárosi egyházközséghez?*

– Meggyőződésem, hogy a gondviselés által. Utolsó egyetemi évem alatt döntöttem el, hogy Kolozsváron akarok maradni. Hosszú ideig nem tudtam, miként valósulhat ez meg. Nehéz és bizonytalan időszak volt ez, amely sok aggodalommal, de sok imádsággal is járt. Majd szinte a semmiből érkezett egy telefonhívás: a gyülekezet lelkipásztora, Kerékgyártó Zsolt tiszteletes úr felhívott, és meg is beszélünk egy találkozót az egyházközség elnökségével. Ma is hiszem, hogy Isten vezetett engem ide, és ezt az aznapi igében meg is mutatta nekem. Szerettem az egyenes beszédet, és ezt meg is találtam az első találkozásunk alkalmával. Attól a pillanattól kezdve biztos voltam benne, hogy a megfelelő helyen vagyok és megtaláltam az utam.

– *A kántori szolgálat mennyire volt már eddig is ismerős? Gyerekként rendszeresen látogatta családjával az istentiszteleteket?*

– Egyáltalán nem volt idegen nekem a kántorizálás. Presbiter édesanyám révén rendszeresen jártunk templomba. Aktív résztvevője voltam a marosvásárhelyi, Szabadság utcai gyülekezetnek. Kezdetben ifisként az ifjúsági zenekar tagja voltam. Később az is előfordult, hogy ritkán beszólgáltam. Negyedéves egyetemi hallgatóként szintén ebben a gyülekezetben csaknem két évig szolgáltam helyettes kántorként. Mindemellett több alkalommal szolgáltam Ajtonyban, Temesváron, szívesen tettem eleget minden felkérésnek. Közben lassan az is megfogalmazódott bennem, hogy szeretem ezt a hivatást.

– *Hozott-e a mostani kántori szolgálat valami újat az életmódban, gondolkodásmódban?*

– Életmódban talán csak annyi változást hozott, hogy dolgozó felnőttként stabilizálódott az életem és a minden napjaim. Gondolkodásmódban viszont sok minden változott bennem az utóbbi egy évben. Mint egyházi alkalmazott, szolgálattevő, bizonyos dolgokat most már másként látok. Sokan például elégedetlenek, szorgalmasan kritizálják az egyházunkat. Én úgy gondolom, hogy a saját egyházunk olyan, mint egy család. Nem tökéletes, és nem is úgy kapjuk, ahogy azt az ember kénye-kedve szerint elképzeleli. Ám a problémák látán az ember nem fog új családot keresni, nem fog más családba beközölni, ahol látszólag minden rendben van. Hasonlóan látom ezt az egyházunkkal kapcsolatban is. Szükség van minden tagjára, gyermekeire, akik – lényegtelen, hogy milyen pozícióban: vezetőként, szolgálattevőként vagy egyháztagnaként – együtt építik ezt a családot. Fontos, hogy mi, szolgálattevők megteremtjük a hidat a generációk között, össze tudjuk kapcsolni a múltat, jelent és jövőt. Ugyanis véleményem szerint jövő csak akkor van, ha tisztelettel fogadjuk el, és építjük bele a múltat.

Szeretem akkor is, ha kényelmesebb lenne a vasárnap a kanapén

– *Nekem úgy tűnik, a kántori szolgálat valamivel több kööttséggel jár más munkahelynél. Fiatalként mennyire sikerült ezt a kööttséget megszokni?*

– Úgy tekintek erre a szolgálatra mint hivatásra. Eből kifolyólag úgy érzem, hogy a kántori szolgálatot nem

lehet úgy elvégezni, mint egy jól idomított gép, amely szárazon, hidegen csak a kötelességét végzi el. Aki ismer, az tudja, hogy szinte minden gyülekezeti eseményen részt veszek, nem kötelességem, de szeretem csinálni. Úgy gondolom, így tehetek a legtöbbet a gyülekezetért. Továbbá, ha az ember az igehirdetéseket nemcsak végigüli, hanem figyelemmel hallgatja, akkor a kööttség tartalmassá válik. Nem szeretnék álszentnek tűnni, néha nekem is kényelmesebb lenne a vasárnap délutánt a kanapén tölteni, vagy esőben, hóban nem te-

jólesik. Továbbá a korom abban is segít, hogy közelítsek az ifjúsághoz, hogy könnyebben eltaláljunk egymáshoz.

– *A kántor mennyire függ az egyházközség lelkésztől? Önök szoktak-e beszélgetni, megbeszélni a dolgokat, problémákat?*

– A lelkész és a kántor kapcsolata rendkívül fontos. Ha kettejük között nincs jó együttműködés, akkor a gyülekezet is szenved. Egyházközségünk lelkipásztorával mindent megteszünk azért, hogy minden a lehető legjobban működjön. Mindent megbeszélünk és mindenről egyeztetünk. Számomra fontos, hogy az emberrel is azonosulni tudjak. Ez azért ment könnyen, mivel a gyülekezet-höz hasonlóan, a lelkipásztorunk és családja is mindent megtett azért, hogy a beilleszkedés gyorsan menjen: rengeteget segített, amiért azóta is hálás vagyok.

Nem a holnapot látom, hanem a célt

– *A mai fiatalokra nem jellemző, hogy az első munkahelyükről mennek nyugdíjba. Hogyan látja ezt a kántori szolgálatot: megkapta azt, amit fiatal zenészként várt, remélt?*

– Valóban nem jellemző a mai fiatalokra, de ez többrétegű probléma. Én mindig hosszú távra tervezek. Úgy gondolom, csak így lehet bármit is építeni. Nem a holnapot látom, hanem a célt. A cél pedig az, hogy amíg engem az Úristen itt akar látni, addig én teljes erőmmel és a legjobb tudásommal szolgáljak.

– *Kedvenc zenei műfaja, zeneszerzője?*

– A kedvenc zenei műfajom természetesen a klasszikus zene. Nincs kedvenc zeneszerzőm, de természetesen olyan zeneszerző van, akit csodálok. Johann Sebastian Bach igazi követendő példa szolgálatban, zenében, szinte mindenben. De ott van Beethoven, Chopin, Brahms, Rachmaninov: fantasztikus zeneszerzők, mindenki alkotásában van valami egyedi és elképesztő, én inkább ezt próbálom megtalálni.

– *Van-e a zenei pályának olyan része (pld. tanár, előadó stb.), ahol otthonosan érzi magát?*

– A zenei pálya minden terén otthon érzem magam, hiszen végzettségemet tekintve én zongorista vagyok és előadóművész. Fontos viszont kiemelni azt, hogy számomra a kántori szolgálat nem ugródeszka, amit jobb híján elfogadtam, hanem olyan szolgálat, amelyet összehangolhatok a zenei pályával, sőt az igényességemet és tudásomat a gyülekezet zenei életébe is bevihetem. Tanítottam és tanítok is: ezt az oldalát is szeretem a zenei pályának. A színpadot is volt lehetőségem rengetegszer megizlelni, szólistaként is felléptem a Marosvásárhelyi Állami Filharmónia zenekarával. Ez mindig meghatározó élmény marad számomra. A legfontosabb talán az, hogy továbbra is zenész és zongorista maradtam, nem vesztettem el az identitásom, úgy gondolom, nem kell nekem erről lemondanom. Külön felelősség az, hogy ezt a felhalmozott tudást az istentiszteleteken úgy használjam, hogy még ünnepélyesebbé, még felemelőbbé tegye a dicsőítést és az együtt éneklés élményét.

– *Milyen tapasztalatokkal zárja kolozsvári kántorsága első évét?*

– Április elsején volt kerekem egy éve, hogy a Kolozsvár-Felsővárosi Református Egyházközség kántora lettem. Tartalmas és mozgalmas esztendő volt, rengeteg szép pillanattal. Emellett többen ismerhetnek különböző keresztyén rendezvényekről is. Domschy Mercésszel az életben és a színpadon is egy párt alkotunk. Próbálunk a keresztyén és a keresztyén ifjúsági zenébe új színt, új perspektívát hozni. Felléptünk már számos eseményen, tavaly ott voltunk a Várom az Urat fesztiválon, a Békés-Bánáti Református Találkozóon, de lehetőségünk volt Nick Vujicic egyik előzenekaraként is fellépni több ezer ember előtt. Az a tény, hogy mi együtt zenélhetünk, óriási ajándék. Minden fellépés olyan lehetőség, ahol zenénkkel Isten igéjét hirdethetjük. Minden kedves olvasónak azt kívánom: keresse az életnek azt a területét, ahol a legnagyobb áldással és odaadással tud szolgálni.

Fontos, hogy mi, szolgálattevők hidat teremtünk a generációk között

metésre menni. De ezek mind hozzátartoznak a hivatáshoz, és ha ezeket leküzdjük, akkor rengeteg szép dolog van ebben a szolgálatban.

– *Manapság az erdélyi református egyházközségekben nem túl gyakori a fiatal férfi kántor, pedig ennek volt hagyománya, mondjuk 40-50-60 évvel ezelőtt. Hogyan fogadta a kööttség? Van „szava” előttük? Vagy inkább előnyére válik az, hogy fiatal és férfi?*

– Természetesen érezhető volt egy adag szkepticizmus a gyülekezet részéről a teljesen ismeretlen, új, fiatal kántor irányába. Ezt természetesnek tartom, ugyanis a kántori szolgálatot Kovács Réka kántortól vettem át, aki évtizedeken át kiváló munkát végzett. Ő is megtett mindent, hogy az átállási folyamatot megkönnyítse. Remélem, sikerült mindenkinek bebizonyítani, hogy megfelelő vagyok a feladatra. Csendes, türelmes természetű embernek tartom magam, de határozottan kiállok az elveim mellett. Ez segít abban, hogy következetes és hiteles maradjak a gyülekezet előtt. Mindemellett a gyülekezet, a presbitérium és a munkatársak is nyitott szívvel fogadtak. Bár zenei téren autoritásom van, eddigi tapasztalataim szerint szeretettel és odaadással többet érek el, mint az autoritással. Úgy érzem: a fiatalságom reményt ad a gyülekezetnek. Azt a reményt, hogy még mindig vannak olyan fiatalok, akik hajlandóak magukat elkötelezni Isten ügye mellett. Mivel a koromnál fogva sok gyülekezeti tagnak a gyermeke, de akár unokája is lehetnek, ezért sokan így is kezelnek: nagyszülői gondoskodással, szeretettel, és be kell vallanom: ez nagyon

Távoktatás a Refiben: hasznosak ugyan a számítógépek, de én a gyerekeket szeretem

Február közepén kissé aggódva bár, de abban a tévhitben ringatva magunkat, hogy hozzánk nem jöhet a Kínát, majd fokozatosan az egész világot maga alá gyűrő koronavírus-járvány, még nagy izgatottsággal készültünk a különböző iskolai versenyekre és titokban azt reméltük, hogy nemzeti ünnepünket a megelőző pénteken csendes nappal ülhettük meg, figyeltük a híreket és vároztunk. Már készültek az osztályok a szabadságharc és forradalom ünneplésére, kisebb-nagyobb megemlékezéssel, válogatták a verseket, írogatták a köszöntőket, készítették a zenei aláfestést, gondolatban a kokárdát is előkészítették. Aztán hirtelen bekövetkezett mindaz, amit legszívesebben messze elkerültünk volna. Mindenkit hazaparancsoltak. Bezárkóztunk, előbb csak önkéntesen, utána pedig eleget téve a szigorú rendeletnek, teljes mértékben.

■ **Péter Csaba, lelkész-tanár:** Ebben a helyzetben hogyan alakul egy refis lelkész-tanár napja? Ugyanazt teszi, mint azelőtt, azzal a különbséggel, hogy nem jár be mindennap az iskolába. Nagyon hiányzik a személyes kapcsolat, hogy nem látjuk egymást, nem látható a diák lámpalázás tekintete, nem hallható kissé remegő hangja, amikor első órán felolvassa a napi igét. Nem érzékelhető az osztály rácsodálkozása, amikor egy-egy még ismeretlen szentírási történet rejtett mondanivalója vagy nehezen érthető és követhető összefüggései megnyílnak előttük. Mindezek hiányában megpróbálja a rábizott ifjakat nevelni és oktatni.

Reggel elsőként a napi ige és rövid magyarázata olvasható minden osztály csoportjában, utána következnek sorra az órarend szerinti új leckék, magyarázatok, olvasnivalók és egy-egy házi feladat, kisebb-nagyobb jegyzetelés, különböző példák és feladatok megoldása, esszéírás.

Mindezt tesszük ugyanazal a töretlen lelkesedéssel, erővel és Istenbe vetett bizalommal, mint azelőtt, csak más formában, várva azt, hogy újra együtt lehessünk.

■ **Ferenci Sára, 12. A osztályos diák:** Az első kényszervakációs hetem viszonylag gyorsan eltelt. Kicsit fárasztó is volt abból a szempontból, hogy olyan helyzet is előfordult, amikor egy időben több tanár írt az online kialakított csoportokra, és egyszerre több tantárgyra kellett odafigyelni. Sok feladatot kaptunk, úgyhogy van, amivel elfoglaltjuk magunkat, senki sem mondhatja, hogy nagyon unatkozok, és nincs mit csinálnom. Én legalábbis nem mondom ilyet. Az egy kicsi gondot okoz, hogy nem ajánlatos a városban járkálni és ezért itthon kell ülnöm, de pozi-

tívuma persze ennek is van. Jó idő van kint, süt a nap és nincs is ennél jobb idő arra, hogy az ember kiüljön az udvarra, a napra és olvasson a friss levegőn. A legnagyobb pozitívuma az egésznek pedig az, hogy itthon lehetek a családommal.

Jó ötlet volt ez az online Refi, mert így nem maradunk el túlságosan az anyaggal. Lehet, hogy az órák miatt néha korábban kell kelni, mint ahogy az ember tervezné, de most már valamit valamiért. Bármit is mondjanak itt-ott az emberek, én azért remélem, hogy nem fogják befagyasztani ezt a tanévet, és Isten segítségével sikeresen leérettségizhetünk majd a nyáron, ha esetleg később is az eredetileg tervezettnél.

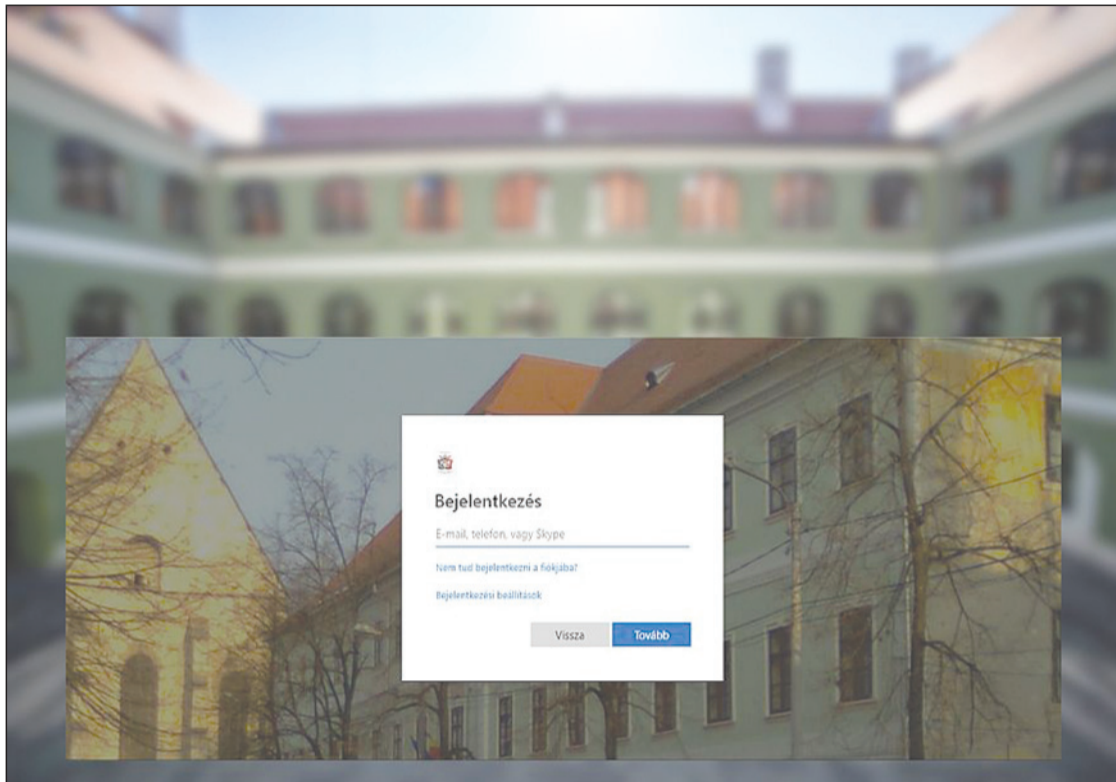
„Talán sohasem jött még ennyire közel hozzám Noé története, mint a napokban, amikor a kollégium üres dísztermének ajtaját a hirtelen huzatnak tűnő szél becsapta, és ott maradtam a bezárt ajtó mögött, bibliával a kezemben, online üzenetet intézve diákjaimnak ezzel a bevezető gondolattal: „Monda az Úr Noénak: menj be te, és egész házadnépe a bárkába... és az Úr bezárta utána az ajtót.”

A nem is annyira ígértetésnek készült gondolatok mentén elindultam, és a bezárt ajtó, amely számomra is jelentett már magányt, intimitást, félelmet, hirtelen átértékelődött, és lehetőségként nőtt naggyá. Ígértetésként, az élő gyülekezet melegágya ösztönzött szólásra, nevelésre, a szolgálatra. Most legnagyobb kihívás bezárt ajtók mögé eljuttatni az igét, oda, ahol annyi minden megtelt, átértékelődött vagy éppen kiürült pár nap alatt.

Lelki szememmel végigkopogtattam Erdély zárt templomajtóin, és újraéltem, amit gyermeki szívvel hallgattam, majd sok-sok vallásórás gyerekek bibliai kifestőin meglevenedett: Jézus, ki az ajtó előtt áll és zörget. Megváltozott körülmények között bár, de ma is lehetek e meghosszabbított kopogtató kéz, akin keresztül az én felelősségem, hogy bejut-e Isten igéje alkalmas, vagy emberileg épp alkalmatlanak tűnő időben a bezárt ajtók mögé.”

Kiss-Cserey Zoltán kollégiumi lelkész

■ **Szilágyi Gizella magyartanár:** A kollégium online tanítási platformjához kapcsolódottam én is, itt továbbítottam tananyagot az osztályaimnak, a heti óraszámot figyelembe véve. Minden osztállyal van Facebook-

csoportom is, ahol kiegészítő anyagokat már korábban is küldtem a diákjaimnak.

Kezdetben jegyzetelniük kellett az anyagot megadott csatolmányokhoz kapcsolódva, kérdéseket kellett megválaszolniuk,

díjazás előtt álló pedagógusnak nehéz volt alkalmazkodnom az új kihívásokhoz, kezdetben átláthatatlannak, zavarosnak tűnt minden, de szakértő kollégáim önzetlenül segítettek és segítettek bármikor, ha kérdésem van.

Az online leadott tananyagot minden bizonnyal később hasznos lesz ismét átfésülnünk, talán nem kell újra megtanítani, de az apró hiányosságokat, felmerülő kérdéseket, elkövetett figyelmetlenségeket javítanunk, megválaszolnunk, magyaráznunk, pótolnunk kell. Külön gondom az, hogy ne adjak túl sok munkát, de túl keveset se, ilyen körülmények között nehéz felmérni, hogy mennyi az elég. A diákok munkastílusa sem egyforma, no meg nehéz felmérni, hogy kinek milyen a hozzáállása, internetkapcsolata, számítógéphez való hozzáférése, hiszen az okostelefonokon talán nem lehet úgy dolgozni, mint számítógépen. Erdemjegyet az elvégzett munkákra még nem adtam, ki kell dolgoznom egyfajta pontrendszert, amit majd jeggyé alakíthatok át.

■ **Kulcsár Gabriella angoltanár:** Ha valami olyan történik velünk, amire addig nem volt példa, kénytelenek vagyunk improvizálni, és olyan megoldásokhoz folyamodni, amelyeket a leghatékonyabbnak vélünk az adott pillanatban. Ez

jellemző az oktatási rendszerünkre is most, amikor a klasszikus tanítási-tanulási folyamatot digitális szinten próbáljuk valahogy életben tartani.

A Kolozsvári Református Kollégiumban nagyon gyorsan kialakított Microsoft Teams belső internetes felület segítségével minden tanár kapcsolatot tud teremteni osztályaival, és online órától beszélgetésig, leckék feltöltésétől tesztmegoldásig bármire lehetőség van.

Személy szerint azt a módszert alakítottam ki magamnak, hogy hetente egyszer találkozom az osztályaimmal, megbeszélünk egy témát, ahhoz kapcsolódó feladatokat oldunk, és a diákok egy kis önálló munkát is kapnak a legközelebbi találkozásig.

Nyelvtanárként most örülök talán a legjobban az ötödik, hatodik, hetedik osztályosok új digitális tankönyveinek, amelyek mindenkinek keze ügyében vannak, és megfelelő hang-és videóanyagot is tartalmaznak, valamelyest pótolva így a személyes kapcsolat hiányát tanár és diák között.

Mindezzel együtt minden nap azért imádkozom, hogy a koronavírus-járvány miatt kialakult áldatlan állapot mihamarabb véget érjen, és visszatérhessek az iskolába, mert hasznosak ugyan a számítógépek, de én a gyerekeket szeretem.

Online bajnokság, locsolóversíró és tojáshímző verseny

■ Diákjaink a kényszervakációban is diákok, akik szeretnek játszani, és bár a kényszer négy fal közé zárta őket, Kosztolányival szinte válasza sem várva kérdezzük: játszótársam mondd, akarsz-e lenni? Játsszani akarnak mindent, amit az adott lehetőségek megengednek, ezért diákpresbitériumunk kezdeményezésével online játékestorozatba kezdenek a Refi bajnoki címért küzdve. Bizunk benne, hogy

csak pünkösdi királyság lesz, hiszen amint lehet, a visszavágót már kollégiumunk falai közt vívják meg. Az idén a húsvéti locsolás is virtuálisan zajlik majd.

Pánik helyett imádságra hívjuk a kollégium diákjait. Hisszük, hogy a közös imának ereje van, keresztényként pedig komoly a felelősségünk. A bajba jutott emberekért, a közös jövőnkért fohászunk, hiszen Jézus ezt ígérte: „Ha ketten kö-

zúletek valamiben egyetértenek a földön, és úgy kéri, megkapják mennyei Atyámtól. Ahol ugyanis ketten vagy hárman összegyűlnek a nevemben, ott vagyok közöttük.” Mintegy 50 ezer szív emelkedett ez idáig fohászra, amelynek hisszük, meghatározó részei lehetünk.

Húsvétra készülve, a Magyar Református Egyház tíz egyházkerülete támogatásával, az őskeresztény gyülekezetek mintájára – amikor házan-

ként megtörték a kenyeret – a Kárpát-medencében együtt élő testvérekkel válunk mi is közösséggé, és részesülünk ott-hon a megtört kenyér és bor jegyeiben.

Természetesen elmaradhatatlan része az ünnepnek a húsvéti locsolás, amelyre diákjaink közt locsolóversíró, tojáshímző versenyt hirdettünk, amelyre online felületen kopogtathatnak be fiaink a lányos hajlékba, és miután az ajtó mellett áll-

va elmondták köszöntőjüket, ha nem is zsebükben, de lányaink ugyanúgy eljuttatják a számukra készített piros tojást.

Az ünnepek zárásaként a *Remény himnusza* hangzik diákjaink ajkáról, hangszereiből – az összefogás jegyében született dal üzenete most aktuálisabb, mint valaha: „Nincs más út, az Istennel haladj!”

Kiss-Cserey Zoltán
iskolalelkész